

Innhold

Innledning	10
Mette E. Nergård og Ingebjørg Tonne	
Litteratur	16
Grammatikk?	17
Frøydís Hertzberg	
Grammatikk og skriveferdighet	17
Men hva mener vi med grammatikk?	19
Grammatikk som middel til språkbevissthet	20
Grammatikken i Kunnskapsløftet: et komparativt perspektiv	22
Et nytt liv for fremmedspråksargumentet	23
Norsklæreren – også en andrespråklærer	24
Oppsummering	25
Litteratur	25
Elevteksten – et grammatisk utstillingsvindu	27
Mette E. Nergård og Ingebjørg Tonne	
Innledning	27
Introduksjon av elevteksten	28
Fonologi og ortografi	30
Ordvalg, bøyning og orddanning	31
Ordklasser	31
Morfologi: sammensetning, avledning og bøyning	32
Tempusbruk	33
Pronomenbruk	34
Syntaks	35
Form	35
Funksjon	37
Setningsanalyse med setningseksempler fra teksten	37

Feltanalysen – en visuell metode	38
Oppsummering	41
Litteratur	41
Andrespråkseleven og målspråket	43
Grethe Hilditch og Finn Aarsæther	
Innledning	43
Synet på språklæring – en kort oversikt	44
Morsmål «dårlige vaner» eller ressurs? Følger for andrespråksdidaktikken	45
Mellomspråksteorien	45
Ulikheter ved første- og andrespråklæring	46
Typiske trekk ved mellomspråk	47
Mellomspråksanalyse – et eksempel	48
Alderstypiske feil	49
Ortografi	50
Morfologi	50
Syntaks	51
Semantikk	52
Veien videre	53
Å lære et språk tar tid	53
Mellomspråk – og hva så?	53
Responsfasen som forhandling om mening	54
Prosesskriving og mappe i læreplanene for norskfaget	55
Et mappeprosjekt for andrespråkselever på mellomtrinnet	56
Den første teksten	57
Innholdet	57
Vokalene	58
Alderstypiske trekk	58
Instruksjon om tegnsetting	58
Leddstilling	59
Den andre teksten	59
Utforskende samtaler om litteratur	64
Responsamtaler	64
Tekstene i hjemmesfæren	64
Oppsummering	65
Litteratur	65
Stjålen skrivefrihet? Om argumenterende skriving på ungdomstrinnet	67
Anne Kristine Øgreid	
Hva er sakprosa-skriving, og hva er argumenterende skriving?	68
Argumenterende skriving i skolen	70
PL-strukturen	70

Argumentasjonsanalyse	71
Strukturen i elevtekster	72
Elevenes valgfrihet med hensyn til skrivemåte og tema	76
Fra primær til sekundær diskurs	77
Bruk av fagspråk i elevtekster	78
Bruk fagene!	80
Skriveglede og skrivenytte	80
Litteratur	81
Om grammatikk og fagspråk	83
Eva Maagerø	
Innledning	83
Å snakke om fenomener	84
Å pakke informasjon	87
Setningsstrukturen	89
Aktører – eller mangelen på disse	92
Oppsummering	93
Litteratur	94
Språket som speil for Halims utvikling. En gjennomgang av romanen	
<i>Et öga rött</i> av Jonas Hassen Khemiri	95
Mette Elisabeth Nergård	
Didaktiske grunner til å arbeide med språktrekk som avviker fra standardspråket	96
Presentasjon av boka	97
Vil ikke miste det arabiske	97
Sorg som drivkraft i modning	98
Syntaktiske avvik som litterært språktrekk	99
Oppsummering og litt til	107
Litteratur	109
Flerspråklighet og flerspråklig praksis	110
Finn Aarsæther	
Innledning	110
Hva er tospråklighet?	111
Tospråklighet som en relativ størrelse	112
Er en tospråklig summen av to enspråklige?	113
Kodeveksling – en utbredt praksis blant tospråklige	114
Kodeveksling er vanlig	116
Kodeveksling på ulike nivå i språket	117
Bruk av flere språk i skriftlig tekst	122
Crossing og multietnolekt i Oslo	123

Er det innlærerspråk?	125
Avslutning	126
Litteratur	126
Grammatikk og skriveutvikling. Didaktiske eksempler	129
Ingebjørg Tonne og Laila Sakshaug	
Innledning og bakgrunn	129
Små, men interessante språklige fenomener i et kontrastivt perspektiv	130
«Sentence combining»-metoden og videre mot Fogel og Ehri (2000)	131
Fogel og Ehri (2000): Det virker!	134
Fogel og Ehris metode på norsk	137
Pronomen i tale og skrift	138
Og/å-problemet	139
Komma etter leddsetning	141
Konklusjon	142
Litteratur	143
Synleg og meir nynorsk = betre nynorsk. Utvikling av literacy på norsk, bokmål og nynorsk, for alle elevar på barne- og ungdomstrinnet	145
Synnøve Skjong og Inger Vederhus	
To norske målformer – eit problem eller ein lingvistisk rikdom?	146
Norsk er nynorsk og bokmål i LK06	147
Tidleg start	148
Møte med heile den norske tekstkulturen, på nynorsk og bokmål	149
Samtalar om språk i eit kontrastivt perspektiv	150
Norsk på ungdomstrinnet, nye kompetansekrav	151
Nynorsk som brukspråk på alle område	152
Systematisk skriveopplæring gjennom mappeundervisning	153
Lærebøker	155
Litteratur	156
Gøy med grammatikk. Dataspill i grammatikkopplæringen	158
Janne Bondi Johannessen og Kristin Hagen	
Innledning	158
VISL-systemet	159
GREI-siden og den norske delen av VISL	160
Grammatikken som brukes i VISL-systemet	160
Et glimt inn i VISLs grammatikkverden	161
Språkvitenskap	161
Setningsanalyser	161
Spill	162
VISL i grammatikkopplæringen	165

Praktisk bruk i klasserommet	165
Et pedagogisk blikk på VISL-systemet	166
Litt fra to elevundersøkelser	167
Sammenligning med andre databaserte grammatikktilbud	168
Konklusjon	169
Om utviklingen av de norske sidene på VISL og GREI-portalen	169
Litteratur	169
Nettsteder som er beskrevet inngående i kapitlet	170
Noen andre databaserte grammatikkverk	170
Om forfatterne	171
Register	174